

Az okos lány jöjjön is, meg ne is

Körkép a Baranya megyei online közösségi aktivitásokról

Ezzel a közismert népmesei meghatározással lehet a legjobban leírni azt a sajátos helyzetet, amelyet 2020-ban a világméretet öltött koronavírus-járvány a közművelődésre gyakorolt. Hiszen a közművelődés, a közösségépítés magában hordozza az „összejárást”, a közös élmények közös megélésének igényét, lehetőségét, azaz mindazt, amit a járvány megfékezése érdekében az elmúlt hónapokban mellőzni kényszerültünk. Az oktatást, az élelmiszer-ellátást, az alapvető szükségletek biztosítását viszonylag gyorsan sikerült a karanténhelyzethez igazítani. Pontosabban a legtöbb embernél ezek otthoni elérését, négy fal közé zárását, a közösségbe járás megszüntetését bevezetni. Azonban annál a szakmánál, ahol már a nevében is szerepel a „köz”, ott mit lehet tenni?

Néhány példát szeretnék bemutatni, amelyekkel Baranya megyében próbálták meg a közművelődési szakemberek fenntartani az egymástól elzárt közösségeik között a kapcsolatot, megtartani és megerősíteni a különböző csoportjaik aktivitását. Az a törekvés is megjelent, hogy egy-egy művészeti attrakció bemutatásával a kényszerű elszí-

getelődés okozta negatív érzések helyett egy kedélyjavító, kulturális élményt szerző, formabontó programmal adjanak minőségi szórakoztatást az arra fogékonyak számára.

Pécsi Kulturális Központ (PKK): A baranyai megyeszékhely közművelődési intézménye a járványügyi időszakban 4 óra jelenléti és 4 óra home office munkarendre állt át. Ez azért is bizonyult ideális munkavégzésnek, mert amellett, hogy az intézmények csökkent üzemelését kiszolgálta, a dolgozókat is segítette családbarát szemléletével, hiszen a kisgyermekesek is megoldhatták gyermekeik otthoni oktatását, és az összehangolt munkaszervezéssel a feladatellátás sem maradt el. A PKK-hoz számos telephely tartozik. Városszerte vannak kisebb-nagyobb művelődési házaik, közösségi színtereik. Az egy-egy városrészhez köthető létesítmények önálló Facebook (FB) oldallal rendelkeznek, amely az intézményi szintű kommunikáció mellett elsősorban a saját közösségeiket célozza meg. A *Szent Mihály Ház* Péccsabolcsban van. A házat és FB-oldalát *Buczoné Horváth Krisztina*, diplomás közösségszervező „adminisztrálja”. A bezárás után Krisztina a kom-

munikációját teljes egészében az FB-oldalra helyezte át. Abból indult ki, hogy a családi házas, valamikor bányászközösség által lakott városrészben többnyire idősebb, de meglehetősen aktív lakosság él. Ezért elkezdett olyan tartalmakat összegyűjteni és megosztani, amelyről feltételezte, hogy érdekelheti az idősebbeket is. Emellett egy olyan küldetést vállalt fel, amelyet a kényszerhelyzetre reagáló, nagy kulturális intézmények tettek lehetővé, és elkezdte terjeszteni azokat a nagy múzeumi gyűjteményeket, épületeket bemutató filmeket, online tárlatvezetéseket, amelyekkel valóban világhírű múzeumi kiállításokat vitt el a kis, péccsabolcsi, szőlőlugasos házacskákba. Módszerének az volt a lényege, hogy folyamatosan frissítette a tartalmakat, állandóan új információk jelentek meg. Ezáltal, aki nézte az oldalt, érezte, hogy a gép másik oldalán is van valaki, hiszen nem volt ideje a feltett anyagoknak elévnülni. Folyamatosan ellenőrizte a lap látogatottságát, de a legbiztosabb visszajelzés a településrészen terjedő hírek voltak, amelyekkel a polgárok egymásnak ajánlották a feltett tartalmakat.

Szintén a PKK-hoz tartozik a *Belvárosi Közösségi Tér*. A létesítményt a *Reménysugár Kulturális Egyesület* tölti meg élettel. Ebben a helyzetben ez a mondat elég furcsán hangzik, azonban valóban élettel töltötték meg, hiszen a március 16-i bezárás után virtuálisan folytatták a közösségépítést. Létrehoztak egy virtuális galériát, amelyet az épületben található időszakos kiállítás egy-egy művével bővítettek. Minden nap egy újabb kép került fel a galériába. A nézők nem csak kedvelhették a feltett képeket, hanem kommentálhatták, címetek adhattak nekik, így érve el, hogy megálljanak egy-egy alkotás előtt. A virtuális galéria olyan népszerű volt *Molnár Zsuzsa*, kulturális szervező szerint, hogy új kedvelőik és követőik lettek, akikre bizton számíthatnak az újrainítás után is. Alkotó közösségeik, mint például a *Gubanc – Modern Női Fonó*, külön zárt csoportot hozott létre, ahol megosztották egymással az otthon készült munkáikat. *Maradj otthon – kérdezek-felelsz* címmel pedig párbeszédet közöltek FB-oldaluk jegyzeteiben bárkivel, aki vállalta, hogy akár név nélkül is beszédbe elegyedik a moderátorral. Szokatlan street art darabokkal adtak új értelmezést az országos, egész-

ségügyi dolgozókat támogató kezdeményezésnek. A Pécsi Origami Kör tagjai – H. Vass Ildikó modellje alapján – rengeteg piros szívet hajtogattak, amelyből az épület kapujára készült installáció. Néhány szívbe Pelle Évi haikui kerültek.

A *Vigadó Kulturális Központot* Szigetváron – az önkormányzat megbízásából – a *Szigetvári Kultúr- és Zöldzóna Egyesület* üzemelteti a Makovecz Imre által tervezett impozáns épületet. A bezárást követően ők is az online technikához fordultak. Először korábbi programjaik videofelvételeit rendezték és népszerűsítették Facebook oldalukon. A Szívűrosok Zenekar koncertjének aktualitását az adta, hogy első helyezést értek el a ViVa Online Nemzetközi versenyen. A karantén miatt elmaradt színházi előadást videó formájában adták le, amelyet azzal tettek élővé, hogy Színkör című kulturális beszélgetős sorozatukban az előadás egyik szereplőjével interjút készítettek. Innen már csak egy lépés a saját produkciók gyártása. *Zentai Krisztina* vezetésével az alkotó csoport tematikus műsorokat készített. A gyerekekhez a Mesekuckó szólt: a házigazdához mindig a város valamely ismert személye érkezett, aki felolvasta, vagy elmondta a választott

mesét, verset. A Zóna Konyha főzőműsor volt, amelyben klasszikus recepteket értelmeztek újra, diétás, kímélő étrendeknek megfelelően. Az irányított figyelmet időzített videopremierekkel tartották fenn. Emellett természetesen voltak élő beszélgetések is, amelyek a járványhelyzetre reagáltak. A legnagyobb sikere a több mint kétórás interaktív beszélgetésnek volt, amelyben Dr. Papp Gábor, a helyi kórház gyermekorvosa tartott érdekes előadást, miközben a műsor során kérdéseket lehetett számára feltenni. A vetített tornafoglalkozásokkal az egészségmegőrzés volt a cél.

Szigetváron idén Zrínyi Miklós emlékévként van az államférfi, hadvezér és költő születésének 400. évfordulója alkalmából. A sajnálatos helyzet miatt a megemlékezéseket és ünnepléseket is új környezetbe kellett helyezni, így a történelmi feldolgozást is rögzített előadások formájában tudták megvalósítani. A nagy múltra visszatekintő Zrínyi Szavalóversenyt videokihívásos rendszerben bonyolították le.

Komló Város Önkormányzat Közösségek Háza, Színház- és Művelődési Központ (KH): A nagy múltú, széles tevékenységű intézmény szintén azonnal reagált a bezárásból fakadó új helyzetre. Célkitűzésük az volt, hogy „közösségekben tartsák” az embereket, életben tartsák a közösségi, társasági kapcsolataikat. Elsőként felmérték a saját online felületeik hatékonyságát, majd a GDPR szabályokat figyelembe véve próbálták beazonosítani a látogatói körüket, ezt követően a házban működő közösségek online aktivitását térképezték fel. A 39 közösségből majdnem mind egyiknek volt saját FB-csoportja. A csoportok önállóságát tiszteletben tartva mégis szükség volt valamiféle koordinációra, hogy az információáramlás működhessen az intézményi oldalak és a csoportok között. A jól működő hálózatra alapozva új projektek indultak.

Szív street art

Online kiállításokkal pótolták az elmaradt időszaki kiállításokat. De a Room Galery-be például a gyermeknapi fotópályázat munkáit is megjelentették, ahol „Gyermekek és kedvencek” címmel a háziállataikkal készült fotókat gyűjtötték össze.

A virtuális tér adott otthont a MindenMás Fesztiválnak. A nagy sikerű rendezvény során online koncertek és a komlói színház négy előadása vált elérhetővé a nagyközönség számára, melyeket a KH művészeti csoportjai mutattak be.

A Közösségek Hete eseményeihez májusfaállítással, online kiállítással, Közös Kincseink Nyomában elnevezésű, a térségi értékeket bemutató kvízzjáték megszervezésével csatlakoztak. Ki miben lett tudós a karantén ideje alatt? – fotóverseny, valamint a Rákóczi Szövetség által meghirdetett gyermekrajz pályázat is színesítette a programkínálatot.

Kézműves csoportjaik bevonásával heti egy fotós vagy filmes tartalommal adtak ötleteket az oldalakon böngészőknek, akik remélhetőleg később valamelyik kézműves közösség tagjává válnak.

Minden napra 1 kérdés címmel a közösségeiket bemutató, meg-

oldandó feladatokra várták kommentben a válaszokat.

A veszélyhelyzetre reagálva életre keltették a Kézműves Piac FB-oldalt, csatlakozva a „Vegyél hazait” kezdeményezéshez, „Vegyél helyit” névvel. Minden héten bemutatnak az oldalon egy komlói, vagy a környéken élő kézművest, akinek ezzel lehetőséget adnak, hogy a szigorítások feloldását követően ismertek legyenek termékeik-szolgáltatásaik, ezáltal az értékesítés is elindulhasson.

Azonban a legbátrabb lépést akkor lépték meg, amikor a pályázati finanszírozásból tervezett projektjüket teljes egészében átadogozták, és a program törlése helyett létrehozták a KARAN-TÖMB sorozatot. Az irányítóhatóság támogatásával, az összes ehhez szükséges engedéllyel kivonultak Komló város lakótelepeire, hogy

olyan közösségi rendezvényeket valósítsanak meg, melyek az aktuális járványügyi szabályozásokat figyelembe véve lehetőséget adnak a közösségek egyben tartására, a lakosság hangulatának javítására. A tömbházas városrészekben, lakótelepeken a közönség saját lakásából, erkélyéről nézhetette a művészeket, zenészeket. A több helyszínen, több héten át tartó rendezvénysorozat május 2-án vette kezdetét és augusztus 12-ig tartott, heti 1 alkalommal, szerdai napokon 19.00-20.00 óra között.

Schaff Anikó intézményvezető így fogalmazta meg óhaját, amely egyben a közművelődésben dolgozó valamennyi kolléga hitvallása is lehet: „Az épületünkre kiírást készítettünk <Maradj otthon!> felirattal, amelyet reméljük hamarosan a <Gyere hozzánk!> táblára cserélhetünk.”

Májusfaállítás karanténban

NEMES KRISZTINA a Janus Pannonius Tudományegyetem Természettudományi Karán biológia szakos általános iskolai tanárként végzett. Később művelődési és felnőttképzési menedzser diplomát szerzett. Hallgatóként vezette a Janus Pannonius Tudományegyetem Továbbképző Központ Rendezvényirodáját, dolgozott a Pécsi Tudományegyetem Külügyi Osztályán Socrates/Erasmus intézményi koordinátorként, később a Közgazdaságtudományi Kar angol programján mint ügyvivő szakértő. Emellett OKJ-s tanfolyamokon rendezvényszervezést tanított, majd egy baranyai kistéleplülés általános iskolájában volt tanár. A Pécsi Kulturális Központban 2007-ben kezdett dolgozni, majd az átalakított intézményben végezte szervezői, közösségfejlesztői munkáját.

Jelenleg a Nemzeti Művelődési Intézet Baranya Megyei Igazgatóságát vezeti, módszertani referens, közművelődési szakértő.